

DOPRAVA A KRIZOVÁ SITUACE PANDEMIE

Iva Musilová ^{*)}

ABSTRAKT

Doprava patrí do infraštruktúry štátu a je súčasťou kritické infraštruktúry štátu. Selhání dopravní infraštruktúry České republiky by mohlo způsobit problémy regionálního, národního i celoevropského nebo globálního rozměru. K selhání dopravy by mohlo dojít v krizové situaci. Ke krizovým situacím patří i pandemie, která může znamenat celosvětové nebezpečí. Úspěšné řešení krizové situace pandemie je v zájmu celé společnosti.

Klíčová slova:

Doprava, pandemie, legislativa, krizová situace.

ABSTRACT

Transportation is being integrated into the state infrastructure and it is a part and parcel of the state critical infrastructure. In the Czech Republic the failure of transportation infrastructure might cause problems in regional, national, and all European or global dimension. The failure could happen in the crisis situation. One type of crisis situation is the pandemic, which could cause the global danger. The interest of all society is being focused on the successful solution of pandemic crisis situation.

Key words:

Transportation, pandemic, legislative, crisis situation.

1 ÚVOD

Doprava je odvětví hospodářství rozhodující pro fungování společnosti a zároveň je doprava nezbytná pro fungování jiných odvětví, protože jedna z nejdůležitějších složek státu je dopravní infrastruktura s dopravními systémy. Selhání nebo zničení dopravních systémů by mělo vážné dopady, neboť by mohlo dojít

^{*)} Iva Musilová, MUDr. CSc., Fakulta dopravní, České vysoké učení technické v Praze, Žitná 4, 166 36 Praha 6, telefon: +420 608 607 006, fax: +420 224 351 111, e-mail: musiliva@fd.cvut.cz

k selhání dopravní infrastruktury na regionální, národní i celoevropské nebo globální úrovni. K selhání dopravy by mohlo dojít v krizové situaci.

Ke krizovým situacím patří i pandemie, která může znamenat celosvětové nebezpečí. Úspěšné řešení krizové situace pandemie je v zájmu celé společnosti. Proto byly vypracovány pandemické plány, které mají zajistit úspěšné řešení krizové situace pandemie v dopravě, a tak předejít selhání dopravní infrastruktury.

2 DOPRAVA

Doprava je odvětví hospodářství, které je rozhodující nejen pro fungování společnosti jako takové, ale i jako nezbytný předpoklad pro fungování jiných odvětví. Dopravní infrastruktura je jedna z nejdůležitějších složek státu. Dopravní systémy jsou součástí ekonomické infrastruktury státu. Dopravní systémy, jejichž selhání nebo zničení by mělo vážný dopad na bezpečnost státu a na kterých jsou závislá jiná odvětví, náleží do kritické dopravní infrastruktury. Selhání dopravní infrastruktury České republiky by mohlo mít regionální, národní i celoevropský nebo globální rozměr, proto je součástí Strategie krizového řízení v dopravě do roku 2013 hodnocení rizik ve vztahu k možným hrozbám z hlediska pravděpodobnosti výskytu krizové situace v dopravě.

3 PANDEMIE

Pandemie je epidemie značného rozsahu. Epidemický výskyt onemocnění je hromadný výskyt onemocnění, který má časovou a místní souvislost mezi jednotlivými případy onemocnění. V relativně krátké době dojde na určitém území, které je ohraničené, k výskytu velkého počtu případů infekčního onemocnění (například chřipky). Pandemický výskyt je rozsáhlá epidemie, která překračuje hranice států nebo i kontinentů a může nabýt i celosvětových rozměrů. Na průběh epidemií může mít vliv i rozvoj dopravy (zejména rozvoj letecké dopravy a rozvoj vysokorychlostních tratí, včetně tratí transkontinentálních). Pandemie může ohrozit fungování dopravy, a to může mít negativní dopady na fungování celé společnosti. Pandemie je zařazena mezi hrozby, které mohou vyvolat výskyt krizové situace. Z hlediska dopadů na dopravu jsou krizové situace hodnoceny jako riziko do pěti stupňů. Hodnocení rizika je součástí Strategie krizového řízení v dopravě do roku 2013. Ve Strategii krizového řízení v dopravě do roku 2013 jsou rizika hodnocena z hlediska pravděpodobnosti výskytu krizové situace u jednotlivých druhů dopravy. Z hlediska dopadu na dopravu lodní je pandemie zařazena jako riziko druhého stupně, to znamená pravděpodobnost vzniku mimořádných událostí, které nebudou mít na dopravu značný dopad, mohou si však vyžádat přijetí mimořádných provozních opatření. Z hlediska dopadu na dopravu silniční je zařazena jako riziko třetího stupně, to znamená menší pravděpodobnost narušení funkčnosti dopravní cesty, přesto si tyto případy mohou vyžádat přijetí mimořádných bezpečnostních opatření. Z hlediska dopadu na dopravu leteckou a drážní je hrozba pandemie zařazena jako riziko čtvrtého stupně a spadá do kategorie událostí, které vyžadují zpracování katalogů opatření a konkrétních plánů a přijetí preventivních opatření (Národní akční plán a opatření hlavního hygienika České republiky).

Ohrožení souvisí zejména s personálním zabezpečením dopravy. Při velkém počtu práce neschopných zaměstnanců dopravy z důvodu onemocnění v době pandemie by nebylo možné zajistit fungování infrastruktury státu nebo dokonce ani kritické infrastruktury státu. Za těchto specifických dopravních podmínek je nutné činit opatření. Cílem opatření je snížit počet práce neschopných zaměstnanců na minimum, zajistit minimální počet zaměstnanců nutných pro funkčnost dopravní infrastruktury nebo alespoň kritické dopravní infrastruktury a zabránit šíření infekce.

4 PANDEMICKÝ PLÁN

Pandemický plán stanovuje opatření k minimalizaci předvídatelných dopadů pandemie na Českou republiku v oblasti zdravotní, sociální i ekonomické. Stávající Pandemický plán České republiky bude upraven na základě zkušeností získaných v krizové situaci pandemie vyhlášené WHO v roce 2009 a bude zobecněn do formy plánu na přípravu a řešení mimořádné události s výskytem infekčního onemocnění tak, aby nezohledňoval pouze případ výskytu pandemické chřipky.

5 ŘEŠENÍ KRIZOVÉ SITUACE PANDEMIE V DOPRAVĚ

Doprava je začleněna do kritické infrastruktury státu, protože jako odvětví hospodářství je rozhodující nejen pro fungování společnosti jako takové, ale i jako nezbytný předpoklad pro fungování jiných odvětví. Resort dopravy České republiky postupoval v případě pandemie podle Národního pandemického plánu České republiky, usnesení vlády ze dne 22. června 2009 č. 829, usnesení vlády ze dne 8. listopadu 2006 č. 1271, usnesení vlády č. 948 ze dne 20. července 2009 a usnesení vlády ze dne 21. srpna 2009 č. 1053, krizového zákona – zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů, zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a změně některých zákonů ve znění pozdějších předpisů. Národní pandemický plán České republiky vychází z doporučení WHO a EU. Cílem plánu je stanovení opatření k minimalizaci předvídatelných dopadů pandemie na Českou republiku v oblasti zdravotní, sociální i ekonomické.

6 ZÁVĚR

Jednou z krizových situací, které mohou nastat, je pandemie. Krizová situace pandemie v dopravě je řešena v souladu s příslušnými pandemickými plány (Globálním, Národním pandemickým plánem atd.). Pandemické plány jsou obecně určeny na přípravu a řešení mimořádné události s výskytem infekčního onemocnění (např. chřipka) v rozsahu pandemie. Po celou dobu trvání krizové situace (vyhlášení pandemie) jsou prováděna opatření s cílem zajistit funkčnost dopravy a minimalizovat dopady pandemie. Účinnost prováděných opatření je vyhodnocována a získané zkušenosti jsou využívány při dalších úpravách pandemických plánů.

LITERATURA

- [1] TÝFA, L.: Key Attributes of the High Speed Rail System Project. <http://www.transportsciences.org/number-2-volume-1-number.aspx>. In.: Transactions on Transport Sciences [online] vol. 1, no. 2, pp. 87-94.
- [2] <http://www.statnisprava.cz>
- [3] MUSILOVÁ, I.: Dopravní infrastruktura ČR a celosvětová pandemie chřipky vyvolané novou variantou chřipkového viru A/H1N1. FŠI ŽU v Žilině: Vydavatel'stvo ŽU 2009. 225 s. In.: LOGVD 2009, Žilina 2009.

Článek recenzoval:
doc. Ing. Zdeněk Dvořák, PhD.